

Nauka i rozwój poprzez zabawę

Dlaczego zabawa?

Jack, twój maluch, jest zajęty zabawą na podwórku z Bláthnaid, twoim starszym dzieckiem. Napelniają oni plastikowe pudełka ziemią i opróżniają je w pobliżu płotu. Zabawa kontynuowana jest przez 10 minut, a Jack jest zajęty zabawą. Następnie zauważa, że Bláthnaid używa słoika po dżemie by dodawać wody z kałuży do ziemi, którą bawią się dzieci. Naśladuje jej zachowanie i zabawa trwa nadal.

Jack uczy się, ile ziemi 'mieści się' do pojemnika, jak ciężki staje się pojemnik, gdy go napelnimy, i jaki efekt ma woda, gdy się ją wyleje na ziemię. Rozwija on mięśnie, uczy się dzielić i czekać na swoją kolej, uczy się również, że Bláthnaid ma pomysły i przemyślenia, które są inne, niż Jacka. Zabawa to jeden ze sposobów, w jaki twój maluch uczy się o wszystkim, co go otacza. *Aistear*, nowy ramowy program nauczania dla dzieci od momentu narodzenia do 6. roku życia pokazuje, jak ważna jest zabawa dla maluchów oraz podaje różne pomysły, jak się z nimi bawić. Więcej informacji o *Aistear* znajdziesz na www.ncca.ie/earlylearning.

Arkusze wskazówek dla rodziców maluchów (12 miesięcy – 3 lata)

Zabawa z maluchem

Poniżej prezentujemy porady i wskazówki, które pomogą twojemu dziecku uczyć się i rozwijać przez zabawę.

1. Każdego dnia zorganizuj dziecku **czas** na zabawę.
2. Zapewnij dziecku **interesujące i bezpieczne rzeczy** do zabawy. Przedmioty takie jak pudełka, łyżki, puste pudełka po jedzeniu i ubrania, mogą być lepsze niż kupowanie zabawek, oraz będą one tańsze.
3. **Przyłącz** się do zabawy. Usiądź na podłodze, trawie itp. i bawcie się razem.
4. Znajdźcie **miejsce** do zabawy. Np. znajdź miejsce w kuchni czy sypialni, bądź na podwórku, gdzie twoje dziecko będzie mogło łatwo znaleźć zabawki i je przechować.
5. **Rozmawiaj** z dzieckiem o tym, czym się bawi, np. bardzo mi się podobało, gdy bawiliśmy się w warsztat samochodowy. Co tobie najbardziej się spodobało?
6. **Powiedz** opiekunce do dziecka bądź pracownikom przedszkola czy żłobka o grach, zabawach, rymowankach i książkach, które lubi twoje dziecko.

Poniżej prezentujemy kilka pomysłów zaczerpniętych z *Aistear* na temat tego, jak rodzic może pomóc dziecku w nauce i rozwoju poprzez różne typy zabaw, zarówno w domu, jak i na świeżym powietrzu.

Zabawa w udawanie

- Zachowuj się tak, jak maluch i udawaj, że karmisz lalki, że jesteś psem, że przygotowujesz obiad, że prowadzisz pociąg.
- Pozwól dziecku pomagać ci w domowych czynnościach, np. daj dziecku miotłę do zamiatania, wieszaki, by pomogło Ci wieszac ubrania, lub jedzenie, by pomogło ci nakarmić zwierzaka.
- Bawcie się małymi zabawkami takimi jak samochodziki, pociągi, zwierzęta, dinozaury i ludzie. Rozmawiajcie o tym, co się dzieje: *Farmer właśnie doi krowy. Dziewczyna naprawia samochód w warsztacie samochodowym. Smok zionie ogniem.*
- Używaj telefonu na niby, żeby zadzwonić do babci, albo zamówić pizzę.
- Używaj pustych pudełek po jedzeniu, starych ubrań lub butów, by zrobić sklep. Bawcie się razem.
- Przygotujcie listę zakupów – maluch pisze a ty pomagasz mu wkleić obrazek obok każdego ze słów tak, by dziecko mogło odczytać listę, jak pójdzie do supermarketu.
- Ustaw krzesła w rzędzie, by wyglądały, jak samolot lub pociąg. Dziecko udaje, że odlatuje ku nowej przygodzie, by odwiedzić Mikołaja na biegunie północnym, lub by zobaczyć zwierzęta w zoo.

Możesz mi pomóc uczyć się różnych rzeczy w czasie zabawy.

Gry z zasadami

- Graj w gry takie jak *Simon Says*, *I Spy*, *Follow the Leader*, *Row, Row, Row your boat*, *Musical cushions* (używaj poduszek zamiast krzesełek), i *Hide and Seek*.
- Uzgodnijcie zasady w czasie udawania, np. bawiąc się w sklep zasada mówi, ty jesteś sklepikarzem i pytasz mnie, co chcę kupić.
- Grajcie w dużo gier, które wymagają rzucania, kopania i łapania piłki.

Zabawa jest dla mnie ważna, jest ważna dla mojego rozwoju i nauki.

Gry językowe

- Bawcie się wypowiadając i odgrywając razem rymowanki, np. *Ring-a-ring a Rosy*, *I'm a Little Teapot*, *5 Fat Sausages*, *London Bridge is Falling Down*, *10 Green Bottles*, *10 in the Bed*, *Heads, Shoulders, Knees and Toes*.
- Czytajcie opowiadania. Poproś dziecko, by opowiedziało ci kolejną część opowiadania, zwłaszcza jeśli jest to jego ulubione opowiadanie, lub jest ono dobrze znane. Używaj pytań, by rozmawiać o opowiadaniu, np. *Zastanawiam się, dokąd poszedł pies? Dlaczego pilot to zrobił?*
- Dopasowujcie dźwięki do obrazków, np. krowa 'mówi' muuu, zegar – tik tak, a samochód - bruuuum.
- Z kartonu przygotuj teatrzyk kukielkowy. Kukielki możesz wykonać ze starych skarpetek, papierowych toreb lub łyżek. Używajcie ich do odgrywania historyjek ze sceny.

Zabawy kreatywne

- Daj dziecku grube kredki, papier i kartki, stare gazety, tablicę i kredę, nietrujące farbki i grube pędzle, ciastolinę i nożyczki dla dzieci. W czasie wspólnej zabawy ważnym jest, byście skończyli swoje dzieło!
- Malujcie razem obrazki. Róbcie naszyjniki z makaronu, wycinanki z gazet na karcie, kolaż.
- Przygotuj tacę z piaskiem lub wodą (stara wanienska dla dziecka), lub posadź dziecko w zlewie w odpowiednim, bezpiecznym krześle. Daj dziecku plastikowe dzbanki, butelki, kamyczki, łyżeczki, sita, małą konewkę, lejki i lódeczki. Bawcie się razem. Np. sprawdźcie, co się stanie z wodą, jeśli przeleje się ją do sita. Zorganizujcie też wodną bitwę na podwórku.
- Przygotujcie instrumenty muzyczne z przedmiotów codziennego użytku, np. dwóch metalowych przykrywek z pudełek po ciasteczkach, które mogą być cymbałkami, lub dwa sklezione papierowe talerzyki z makaronem w środku mogą być tamburynem. Maszerujcie podczas śpiewania piosenek i wylczanek.

Kiedy się bawię używam mojego ciała, umysłu, uczuć zmysłów.

Zabawy fizyczne

- Baw się z dzieckiem na podwórku tak często, jak to tylko możliwe. Ubierzcie płaszczy i gumowce i skaczcie po kałużach, albo rzucajcie śnieżkami. Chodźcie po lasach, bawcie się liśćmi, które już opadły.
- Daj dziecku przedmioty, które należy dokładnie zbadać i z których można budować – duże i małe klocki, zabawki do nakładania, pudełka po butach, kaski, ciężarówki, zabawkowe narzędzia, koparki, taczki, wiadra i łopaty. Razem budujcie i niszczyście rzeczy.
- Pomóż dziecku wspinać się po schodach i zboczach, idź z nim wspinać się na plac zabaw, czy to na ściankę dla dzieci, czy na inne urządzenia w parku
- Budujcie razem drewniane rampy dla zabawkowych samochodzików i traktorów,
- Goń się z dzieckiem dookoła ogrodu, a jak je już złapiesz, zacznij je łaskotać.
- Układajcie różne układanki, puzzle, naciągajcie na nitkę duże koraliki.

Kiedy twoje dziecko będzie starsze, powinieneś zapoznać się z arkuszem wskazówek dla rodziców młodszych dzieci (www.ncca.ie/aisteartoolkit). Baw się świetnie w czasie zabaw ze swoim maluchem.